

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ Tālrunis 7282865 ♦ Fakss 7242141

L Ē M U M S

Rīgā

Nr. 64

(Prot. Nr.63, 6.§)

2005. gada 17. novembrī

Par lietas izpētes izbeigšanu

Lieta Nr. 713/05/11/3

Par AAS „Balta Dzīvība” un AAS „Balta” Paziņojumu par Konkurences likuma 11. panta pirmajai daļai atbilstošu vienošanos

Konkurences padome 12.07.2005. no Latvijas Republikas komercreģistrā reģistrētās apdrošināšanas akciju sabiedrības „Balta Dzīvība” un Latvijas Republikas komercreģistrā reģistrētās apdrošināšanas akciju sabiedrības „Balta” saņēma *Paziņojumu par Konkurences likuma 11. panta pirmajai daļai atbilstošu vienošanos* (turpmāk – Paziņojums).

Paziņojuma noformēšanā nebija pilnībā izpildītas Ministru kabineta 16.12.2003. noteikumu nr. 699 *Kārtība, kādā Konkurences padome atļauj Konkurences likuma 11. panta pirmajā daļā minētās vienošanās* (turpmāk – noteikumi nr. 699) prasības. Trūkumi ziņojumā tika novērsti 25.07.2005.

Pamatojoties uz noteikumu nr. 699 8. punktu, Konkurences padome nolēma par pilna Paziņojuma iesniegšanas datumu uzskatīt 25.07.2005.

Konkurences padome, atbilstoši noteikumu nr. 699 9. punktam, 04.08.2005. laikrakstā *Latvijas Vēstnesis* publicēja *Publisko paziņojumu par vienošanos* un uzaicināja ieinteresētās personas 15 dienu laikā – līdz 19.08.2005. - rakstiski sniegt pamatotu viedokli par šo vienošanos. Konkurences padome nav saņēmusi šādu viedokli.

Konkurences padome no Finanšu un kapitāla tirgus komisijas, papildus pušu iesniegtajiem un publiski pieejamiem datiem, pieprasīja 2005. gada pirmā pusgada statistiskos datus vienošanās dalībnieku tirgus daļu konkrētajā tirgū noteikšanai.

Lietas izskatīšanas laikā AAS „Balta Dzīvība” mainīja nosaukumu uz „SEB Dzīvības apdrošināšana”.

Konkurences padome, atbilstoši noteikumu nr. 699 13. punktam, 28.10.2005. nosūtīja vēstuli nr. 1510 Paziņojuma iesniedzēju pilnvarotajām personām, kurā puda viedokli lietā nr. 713/05/11/3 *Par AAS „Balta Dzīvība” un AAS „Balta” Paziņojumu par Konkurences likuma 11. panta pirmajai daļai atbilstošu vienošanos* un aicināja pilnvarotās personas ierasties Konkurence padomē, lai iepazītos ar lietas materiāliem un izteiktu savu viedokli. Paziņojuma iesniedzēju pilnvarotā persona 03.11.2005. ieradās Konkurences padomē, lai iepazītos ar lietas materiāliem. Konkurences padome 11.11.2005. saņēma no Paziņojuma iesniedzēju pilnvarotās personas vēstuli - *Papildus informācija pie AAS „Balta” un AAS „SEB Dzīvības apdrošināšana” paziņojuma par Konkurences likuma 11. panta pirmajā daļā minēto vienošanos un Vienošanās nr. 1 Par grozījumiem Izplatīšanas līgumā, kas noslēgts 2005. gada 10. jūnijā starp AAS „Balta” un AAS „SEB Dzīvības apdrošināšana” (agrāko AAS „Balta Dzīvība”)*.

Izvērtējot Paziņojumā ietverto un papildus iegūto informāciju, Konkurences padome

konstatēja:

AAS „SEB Dzīvības apdrošināšana” ir izsniegta licences gan dzīvības, gan arī nelaimes gadījumu apdrošināšanai.

AAS „SEB Dzīvības apdrošināšana” atbilstoši *Izplatīšanas līguma* 2.3. punktam piedāvā šādus polišu veidus:

- 1) kombinētā apdrošināšana bērnu izglītībai;
- 2) kombinētā apdrošināšana;
- 3) universālā dzīvības apdrošināšana ar peldošo (mainīgo) prēmiju;
- 4) papildus negadījumu apdrošināšana;
- 5) ikgadējo ienākumu apdrošināšana.

Saskaņā ar *Izplatīšanas līgumu* AAS „SEB Dzīvības apdrošināšana” kvalifikācija veikt dzīvības apdrošināšanas darbību var tikt grozīta jebkurā laikā. Tādējādi saskaņā ar *Izplatīšanas līgumu* var tikt mainīti dzīvības apdrošināšanas polišu veidi.

AAS „SEB Dzīvības apdrošināšana” neražo preces likuma *Par privātajiem pensiju fondiem* izpratnē. Saskaņā ar likuma *Par privātajiem pensiju fondiem* 6. panta otro daļu, par atklāta pensiju fonda dibinātājiem (akcionāriem) var būt Latvijā reģistrēta dzīvības apdrošināšanas sabiedrība. Savukārt atbilstoši šī likuma 8. panta pirmajai daļai pensiju fonds ir reģistrējams Latvijas Republikas komercreģistrā un atbilstoši panta otrajai daļai pensiju fonda darbības veikšanai ir nepieciešama speciāla atļauja (licence), kura atbilstoši panta trešajai daļai ir jāsaņem no Finanšu un kapitāla tirgus komisijas. AAS „SEB Dzīvības apdrošināšana” nav saņēmusi šādu speciālo atļauju (licenci).

AAS „SEB Dzīvības apdrošināšana” izplata preces, kas atbilst likumam *Par privātajiem pensiju fondiem*.

AAS „Balta” ir nedzīvības jeb risku apdrošināšanas sabiedrība, kurai ir izsniegta šādas licences:

- 1) sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātajai apdrošināšanai;
- 2) dažādu finansiālo zaudējumu apdrošināšanai;
- 3) sauszemes transporta (izņemot dzelzceļa transportu) apdrošināšanai;
- 4) vispārējās civiltiesiskās atbildības apdrošināšanai;
- 5) sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšanai;
- 6) palīdzības apdrošināšanai;
- 7) veselības apdrošināšanai (apdrošināšanai pret slimībām);
- 8) nelaimes gadījumu apdrošināšanai;
- 9) galvojumu apdrošināšanai;
- 10) īpašumu apdrošināšanai pret uguns un dabas stihiju postījumiem (bojājumiem, ko īpašumam, izņemot sauszemes transportam, dzelzceļa transportam, gaisakuģiem, kuģiem un kravām, nodara uguns, eksplozija, atomenerģija, zemes iegrimšana un citas stihijas);
- 11) īpašuma apdrošināšana, pret citiem zaudējumiem (bojājumiem, ko īpašumam, izņemot sauszemes transportam, dzelzceļa transportam, gaisakuģiem, kuģiem un kravām, nodara krusa, salna, zādzība un citi negadījumi, izņemot uguni, eksploziju, atomenerģiju, zemes iegrimšanu un citas stihijas);
- 12) kuģu apdrošināšanai;
- 13) kravu apdrošināšanai;
- 14) kredītu apdrošināšanai.

AAS „SEB Dzīvības apdrošināšana” un AAS „Balta” darbība pārklājas nelaimes gadījumu apdrošināšanas tirgū.

Paziņojums attiecas uz 10.06.2005. starp AAS „Balta” un AAS „SEB Dzīvības apdrošināšana” noslēgto *Izplatīšanas līgumu*, kas ir AS „SEB Latvijas Unibanka” un AAS „Balta” *Akciju pirkuma līguma* sastāvdaļa.

Izplatīšanas līguma priekšmets ir AAS „SEB Dzīvības apdrošināšana” apdrošināšanas preču izplatīšana AAS „Balta” klientiem un citām personām, izmantojot AAS „Balta” izplatīšanas tīklu Latvijā, par ko AAS „SEB Dzīvības apdrošināšana” apņemas maksāt AAS „Balta” starpnieka komisiju.

Vienlaikus *Izplatīšanas līguma* trešās daļas – *Nekonkurēšana* – 3.1. punkts nosaka AAS „Balta” nekonkurēšanas pienākumu, kas paredz tai, *Izplatīšanas līguma* darbības laikā, pienākumu

tirgot, pārdot vai citādi izplatīt (tai skaitā caur brokeriem vai aģentiem) un ieteikt tikai AAS „SEB Dzīvības apdrošināšana” Dzīvības produktus, kā arī neveikt nekādas darbības ar Pensijas produktiem. *Izplatīšanas līguma* 3.2. punkts nosaka, ka nekonkurēšanas pienākums attiecas arī uz AAS „Balta” filiālēm. Saskaņā ar 3.3. punktu, beidzoties *Izplatīšanas līguma* termiņam, uz AAS „Balta” neattiecas augstāk minētie nekonkurēšanas pienākumi.

Izplatīšanas līgumā tiek lietots termins „Pensijas produkti”, kas tā pirmajā daļā – *Definīcijas* – tiek skaidrots kā „pensijas, uzkrājuma un izdienas produkti (ieskaitot 3. līmeņa pensijas produktus, bet neskaitot 2. līmeņa pensijas produktus), likuma *Par privātajiem pensiju fondiem* izpratnē, ar jebkurā laikā izdarītiem grozījumiem”.

Izplatīšanas līgumā tiek lietots termins „Dzīvības produkti”, kas tā pirmajā daļā – *Definīcijas* – tiek skaidrots kā „dzīvības apdrošināšanas pakalpojumi, kas ietilpst AAS „SEB Dzīvības apdrošināšana” izdotajās licencēs nr. 06.08.03.09.065/54 un nr. 06.08.03.09.065/53 un uzskaitīti Pielikumā 1.1. (Dzīvības apdrošināšanas licences) ar jebkurā laikā izdarītiem grozījumiem par AAS „SEB Dzīvības apdrošināšana” kvalifikāciju veikt dzīvības apdrošināšanas darbību, kas var tikt veikta jebkurā laikā”.

Saskaņā ar *Izplatīšanas līgumu* un Paziņojumā sniegto informāciju, *Izplatīšanas līgumā* ietvertais nekonkurēšanas pienākums satur vienošanos par to, lai *Akciju pirkuma līgums* neietekmētu AAS „SEB Dzīvības apdrošināšana” turpmāko preču realizāciju. Šī vienošanās aizliedz AAS „Balta” tirgot, pārdot vai citādi izplatīt un ieteikt citu ražotāju (apdrošināšanas sabiedrību) preces, kuras konkurē ar AAS „SEB Dzīvības apdrošināšana” precēm, kā arī aizliedz veikt darbības ar precēm, kādas noteiktas likumā *Par privātajiem pensiju fondiem*. Līdz ar to *Izplatīšanas līgums* ierobežo dzīvības apdrošināšanas preču un likumā *Par privātajiem pensiju fondiem* noteikto preču izplatīšanu tirgū. *Izplatīšanas līgums* aizliedz AAS „Balta” brīvi iesaistīties apdrošināšanas pakalpojumu sniegšanas starpniecībā. Tādējādi tiek kavēta konkurence attiecībā uz līguma precēm.

Saskaņā ar Paziņojuma iesniedzēju pilnvarotās personas 11.11.2005. papildus iesniegto *Vienošanos nr. 1 Par grozījumiem Izplatīšanas līgumā, kas noslēgts 2005. gada 10. jūnijā starp AAS „Balta” un AAS „SEB Dzīvības apdrošināšana” (agrāko AAS „Balta Dzīvību”)* pirmo punktu, AAS „Balta” un AAS „SEB Dzīvības apdrošināšana” ir vienojušās *Izplatīšanas līgumā* pilnībā izslēgt 3. sadaļu – *Nekonkurēšana*, kā arī izslēgt vai grozīt citus punktus, kas attiecas uz nekonkurēšanas pienākumu.

Līdz ar to lietā ir mainījušies faktiskie apstākļi, spēkā esošā *Izplatīšanas līguma* nosacījumi vairs neatbilst *Konkurences likuma* 11. panta pirmajā daļā minētajām aizliegtajām vienošanām, par kurām AAS „SEB Dzīvības apdrošināšana” un AAS „Balta” iesniedza Paziņojumu Konkurences padomē. Ņemot vērā augstāk minēto, Konkurences padomei nav pamata lemt par šo vienošanos *Konkurences likuma* 11. panta otrās daļas un noteikumu nr. 699 noteiktajā kārtībā.

Pamatojoties uz *Administratīvā procesa likuma* 63. panta pirmās daļas 1. punktu, Konkurences padome

nolēma:

Izbeigt lietu nr. 713/05/11/3 *Par AAS „Balta Dzīvība” un AAS „Balta” Paziņojumu par Konkurences likuma 11. panta pirmajai daļai atbilstošu vienošanos* faktu trūkuma dēļ.

Konkurences padomes lēmumu saskaņā ar *Administratīvā procesa likuma* 79. panta pirmo daļu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā viena mēneša laikā no šī lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Priekšsēdētājs

P. Vilks